

Taalbeleid

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Aanleiding	4
3.	Visie.....	5
4.	Huidig aanbod	6
5.	Leerlingpopulatie.....	7
6.	Doelen.....	12
7.	Monitoring	13
8.	Ondersteuning	14
9.	Bijlagen	15
9.1	Bijlage 1: Opvallende resultaten Quickscan	15
9.2	Bijlage 2: Doelstellingen.....	17
9.3	Bijlage 3: Infographic Taalbeleid.....	20

1. Inleiding

Van toepassing op het taalbeleid is allereerst Artikel 6c Wet op het Voortgezet onderwijs: bestrijding (taal)achterstand. "Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat daarbij op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden, in het bijzonder in de beheersing van de Nederlandse taal." Daarnaast is het verbeteren van de taalvaardigheden van leerlingen een van de speerpunten in het Toezichtkader VO 2021: aandacht besteden aan taalvaardigheden binnen het onderwijs bevordert de kansengelijkheid van leerlingen.

Taalbeleid op het Panora Lyceum

Het Panora Lyceum wil door gericht beleid eraan bijdragen dat alle leerlingen succesvol kunnen meedoen op school en deelnemen aan de samenleving. We hebben de leerlingen in beeld, die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van taal. Iedere les is een taalrijke les.

In dit taalbeleid beschrijven we hoe we met taal omgaan op het Panora Lyceum. We willen de taalvaardigheid van onze leerlingen vergroten en hun vorderingen meten, om vervolgens met deze gegevens de leerlingen nog beter te begeleiden op het gebied van taalontwikkeling. Bijzonder aan onze school is dat we een grote TTO-afdeling hebben waar al veel aandacht is voor taalontwikkeling volgens de CLIL-didactiek.

2. Aanleiding

In school zijn er diverse signalen waaruit blijkt dat er sprake is van onvoldoende taalvaardigheid van leerlingen. Leerlingen hebben moeite met het goed lezen van vragen en het komen tot begrip van wat er van hen gevraagd wordt, het formuleren van antwoorden en het lezen van (lange) teksten.

In maart 2024 is er een QuickScan afgenomen onder collega's van het Panora Lyceum om te onderzoeken waar we staan en waar verbetering nodig is (zie bijlage 1). De vakexperts delen zorgen om de taalvaardigheid van leerlingen (94%). Vakexperts zien het als hun taak om bij hun vak (of in betreffende werksituatie) leerlingen voldoende taalvaardig te maken (96%), vinden het belangrijk dat in alle lessen aandacht is voor taalvaardigheid in spreken, luisteren, lezen en schrijven (95%) en vinden het belangrijk dat er gezamenlijke afspraken worden gemaakt over hoe wij taalvaardigheid van onze leerlingen op school stimuleren (93%). Immers, goede taalvaardigheid is onontbeerlijk voor een succesvolle onderwijsloopbaan. Uit dit onderzoek blijkt dat er een groot draagvlak is binnen de school om vakoverstijgend te werken aan de taalvaardigheden.

In de periode na dit onderzoek is er een nieuw beleidsplan Basisvaardigheden op het Panora Lyceum geschreven en daaruit voortvloeiend is ook dit taalbeleidsplan geschreven. Daarbij hebben wij gekeken naar wat wij belangrijk vinden, naar de wettelijke kaders, waar we aandacht aan willen besteden en hoe we onze leerlingen het beste volgen.

In het beleidsplan basisvaardigheden staat het volgende: *'Met een open blik naar de wereld en samen met anderen ontwikkelt elke leerling zich tot een wereldwijze burger die de mogelijkheid heeft zich op zijn eigen manier te ontwikkelen en zich succesvol te positioneren in de samenleving. We geloven dat het beheersen van taalvaardigheid (naast de andere basisvaardigheden) de sleutel is tot zelfbewustzijn, sociaal bewustzijn en wereldwijsheid. [...] Taalvaardigheid is een levenslange vaardigheid. We leren onze leerlingen om hun taal te blijven ontwikkelen, fouten te maken en daarvan te leren, zodat ze voorbereid zijn op de uitdagingen van morgen.'*

Sinds 2010 bestaat de wet 'Referentieniveaus taal en rekenen'. In het referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen is landelijk vastgesteld wat er van leerlingen wordt verwacht op het gebied van taal en rekenen/wiskunde. Dit beleidsplan heeft alleen betrekking op het onderdeel taal. Het referentiekader taal beschrijft voor vier taaldomeinen wat leerlingen zouden moeten beheersen als ze na hun examen de school verlaten. Mavoleerlingen dienen 2F behaald te hebben, havoleerlingen 3F en vwo-leerlingen 4F.

Later heeft de inspectie aanvullende kaders opgesteld: *'Leerlingen hebben moeite met het diep en kritisch lezen [...] en het is slecht gesteld met de leesmotivatie. Van scholen wordt verwacht de oorzaken gericht aan te pakken. Te denken valt aan meer onderwijstijd aan deze vaardigheden, taal niet geïsoleerd benaderen, leesstrategieën aanleren en leesmotivatie stimuleren.'*

Op basis van bovenstaande is er door het Panora Lyceum een taalbeleid geformuleerd dat bestaat uit: een visie die aansluit op het schoolplan en het beleidsplan basisvaardigheden, aandacht voor leesplezier, monitoring van leerlingen op het gebied van taal(achterstand) en de visie op en aanpak van taalgericht vakonderwijs.

3. Visie

Om een zelf- en sociaalbewuste wereldburger te worden, zoals beschreven in het schoolplan en beleidsplan basisvaardigheden, is aandacht voor een goede beheersing van de taalvaardigheid van onze leerlingen essentieel. Alle medewerkers spelen hierin een grote rol. Goed taalonderwijs zorgt ervoor dat vakexperts de lesstof zo toegankelijk mogelijk maken voor de leerlingen. De taalgerichte vaklessen (zowel regulier als TTO) zijn contextrijk, bevatten taalsteun en interactie.

Vakexperts zijn zich ervan bewust dat niet alle leerlingen voldoen aan het verwachte referentieniveau. Zij ondersteunen leerlingen door het aanbieden van maatwerk. Het gaat daarbij niet alleen om het bestrijden van achterstanden, maar ook om het aansluiten op het niveau van de leerling. Taal is een basisvaardigheid in alle vakken.

4. Huidig aanbod

Tijdens de lessen Nederlands wordt gewerkt met de methode Leswijs. Aan de hand van deze methode werken we aan de kerndoelen van het vak.

Daarnaast vinden we het belangrijk in te zetten op leesvaardigheid en leesplezier van leerlingen. We streven ernaar dat zoveel mogelijk leerlingen willen en blijven lezen. Een leerling die graag en goed leest, heeft mooie gereedschappen in handen om uit te kunnen groeien tot een kritisch en mondig burger die zijn weg kan vinden in de maatschappij.

Om leesvaardigheid en het leesplezier te bevorderen zijn we een samenwerking aangegaan met De Bibliotheek *op school*. Deze samenwerking zorgt ervoor dat we een uitgebreide en dynamische collectie boeken hebben op onze beide locaties die past bij de belevingswereld en de niveaus van de leerlingen op het Panora Lyceum. Bovendien zorgen we met onze grote mediatheekruimte voor fijne, rustige leesplekken. Alle leerlingen en medewerkers hebben een gratis lidmaatschap van onze mediatheek en de bibliotheek.

Eveneens in het kader van het bevorderen van leesvaardigheid en leesplezier heeft het leesonderwijs een prominente plek in de Panora-uren. In leerjaar 1, periode 1 hebben alle leerlingen 80 minuten (blokuur) in de week leesonderwijs waarin leerlingen enthousiast gemaakt worden voor boeken en lezen, waarin we werken aan regelmatig lezen (lezen als gewoonte) en waarin verhalen ook geanalyseerd worden.

Tenslotte wordt ook leesonderwijs aangeboden in de lessen Nederlands. Er zijn gezamenlijke leesmomenten tijdens de lessen, fictielezen.

Taalgericht vakonderwijs

Vakexperts sluiten aan op het niveau van de leerling om de woordenschat te vergroten en het tekstbegrip te bevorderen. Ze zijn zich ervan bewust dat niet alle leerlingen voldoen aan het verwachte referentieniveau en weten hoe ze leerlingen kunnen ondersteunen in het aanbieden van maatwerk. Het gaat daarbij niet alleen om het bestrijden van achterstanden. Taal is een basisvaardigheid in alle vakken.

Taalgerichte vaklessen (regulier en TTO) zijn contextrijk, bevatten taalsteun en interactie. Alleen zo ontstaan er taalrijke lessen en kan de leerling zich ontwikkelen. Hierbij is het belangrijk dat er veel taalrijk materiaal wordt gebruikt: authentieke teksten/fragmenten die niet uit de methodes komen. Belangrijke helpende bron voor onze vakexperts zijn de teksten van het D1aPlus Tekstenlab. Een database met meer dan 1000 rijke, authentieke teksten en ruim 200 thema's voorzien van werkbladen en afwisselende werkvormen. Al onze vakexperts hebben hiertoe toegang. Het tekstenlab leent zich heel goed om vakoverstijgend én aan leeskilometers binnen alle vakken en opdrachten te werken.

Daarnaast willen we dat leerlingen aandacht hebben voor taalverzorging bij alle vakken. Dit omvat de presentatie van het werk en zorgt ervoor dat leerlingen meer nadenken over wat er precies wordt gevraagd, hoe ze het kunnen formuleren, kritischer een vraag lezen en door antwoord te geven in hele zinnen krijgt de formulering van een antwoord meer aandacht.

De ontwikkelgroep Basisvaardigheden (2023/2024) heeft om dit alles te bewerkstelligen doelstellingen met betrekking tot taalgericht vakonderwijs voor de komende vier jaar uitgeschreven. Zie bijlage 2.

5. Leerlingpopulatie

In de analyse van ons LVS-systeem kijken we per toetsmoment of leerlingen zich per leerjaar verbeterd hebben qua niveau. Dit bekijken we op 3 vaardigheden, namelijk; leesvaardigheid, taalverzorging en rekenen (de analyse hiervan is te vinden in rekenbeleid). Hieronder is steeds per vaardigheid de analyse uitgeschreven onder 1, 2 en 3. 1 staat in dit verband voor de nulmeting in leerjaar 1. 2 staat voor de volgmeting in leerjaar 2. 3 staat voor de volgmeting in leerjaar 3. In de analyse bekijken we de hoeveelheid leerlingen die beter hebben gepresteerd in vergelijking met hun vorige toetsmoment. Het percentage geeft aan welk deel van de leerlingen vooruitgang heeft geboekt, ongeacht de mate van verbetering.

Volgens de wettelijke regelgeving dienen leerlingen bij het verlaten van de school de volgende referentieniveaus m.b.t. taal te behalen:

Niveau	Onderwijs
1F en 1S	eind primair onderwijs
2F	eind vmbo en mbo-2 en mbo-3
3F	eind mbo-4 en havo
4F	eind vwo

Ontwikkeling leesvaardigheid 2024 -2025

VMBO (g)t

1. Totaal 56 leerlingen 8 leerlingen (14%) scoren op 0.5 F, 42 leerlingen (75%) scoren op 1F niveau en 6 leerlingen (11%) scoren op 2F niveau.
2. Totaal 68 leerlingen 2 leerlingen (3%) scoren op 0.5F niveau, 72% van de leerlingen scoort op 1F niveau en 25% van de leerlingen scoort op 2F niveau. **We zien hier 25% verbetering ten opzichte van toetsmoment 0, 69% heeft zich niet verbeterd en 6% is onbekend.**
3. Totaal 68 leerlingen 9 leerlingen zitten op het 0.5F niveau, 41 leerlingen (60%) zitten op 1F niveau en de overige 18 leerlingen (26 %) zitten op 2F niveau.**We zien hier 16% verbetering ten opzichte van toetsmoment 1, 82% van de leerlingen heeft zich niet verbeterd en 1 % is onbekend.**

Conclusie:

- We zien dat een deel onze mavopopulatie niet allemaal (14%) onder niveau bij ons binnenstroomt.
- We zien dat zowel tijdens toetsmoment 2 als toetsmoment 3 er nog een grote groep leerlingen niet het fundamentele niveau behaalt en/of hier onvoldoende naartoe ontwikkelt.

- Dit vraagt om bijsturing van ons onderwijsprogramma m.b.t. extra aanbod op gebied van leesvaardigheid.

Havo

1. Totaal 111 leerlingen, waarvan. 6 leerlingen (5%) scoren op 0,5F niveau scoren, 73 leerlingen (66%) zitscoren op 1F niveau en de overige 32 leerlingen (29%) zitscoren op 2F niveau.
2. Totaal 164 leerlingen, waarvan. 2 leerlingen op (1%) scoren op 0.5F niveau scoren, 88 leerlingen (54%) zitscoren op 1F niveau en de overige 74 leerlingen (45%) zitscoren op 2F niveau.

We zien hier 12 % verbetering ten opzichte van het vorige toetsmoment, 71 % van de leerlingen heeft zich verbeterd en 17% is onbekend.

3. Totaal 152 leerlingen, waarvan. 66 leerlingen (43%) scoren op 1F niveau scoren, 84 leerlingen (55%) scoren op 2F niveau en 2 leerlingen (1%) scoren op 3F niveau scoort.

We zien 20% verbetering, 77 % heeft zich niet verbeterd en 3% is onbekend.

Conclusie:

1. We zien dat een deel van onze havopopulatie niet allemaal (5%) onder niveau bij ons binnenstroomt.
2. We zien dat zowel tijdens toetsmoment 2 als toetsmoment 3 er nog een grote groep leerlingen niet het fundamentele niveau haaltbehaalt en/of hier onvoldoende naar toenaartoe ontwikkelt.
3. Dit vraagt om bijsturing van ons onderwijsprogramma m.b.t. extra aanbod op gebied van leesvaardigheid.

Vwo

1. Totaal 185 leerlingen. 2 leerlingen (1%) scoren op 0,5F niveau, 49 leerlingen (26%) scoren op 1F niveau en de overige 134 leerlingen (72%) scoren op 2F niveau.

2. Totaal 149 leerlingen. 20 leerlingen (13%) scoren op 1F niveau en 129 leerlingen (87%) scoren op 2F niveau.

We zien hier een verbetering van 7%, 1% onbekend en 92% van de leerlingen hebben zich niet verbeterd.

3. Totaal 150 leerlingen. 10 leerlingen (7%) scoren op 1F niveau, 119 leerlingen (79%) scoren op 2F niveau en 21 leerlingen (14%) scoren op 3F niveau.

We zien hier 9% verbetering, 2% onbekend en 89% van de leerlingen heeft zich niet meer verbeterd.

Conclusie:

- We zien dat een deel van onze vwo-populatie (1%) onder niveau bij ons binnenstroomt.
- We zien een grote groep leerlingen (72%) die boven het niveau bij ons binnenstroomt

- We zien dat zowel tijdens toetsmoment 2 als toetsmoment 3 een grote groep leerlingen niet het fundamentele niveau haalt en/of hier onvoldoende naartoe ontwikkelt.
- Dit vraagt om bijsturing van ons onderwijsprogramma m.b.t. extra aanbod op gebied van leesvaardigheid.

Basisvaardigheden - Leesvaardigheid - Actueel

Schooljaar 2024/2025

Niveau	Leerjaar	Vestiging	Toetsmoment	Leerlingen	% verbeterd
VMBO (gjt)	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0	56	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2	68	16%
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3	68	25%
HAVO	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0	111	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2	164	12%
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3	152	20%
VWO	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0	185	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2	149	7%
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3	150	9%

Ontwikkeling taalverzorging 2024-2025

Bij de vaardigheid taalverzorging hebben we geen gegevens van voorgaande jaren. Dat betekent dat we nog geen analyse van de ontwikkelingen in leerjaren kunnen doen. Wel geeft het ons beeld hoe de leerlingen op dit moment scoren.

VMBO (gjt)

1. Totaal 54 leerlingen. 8 leerlingen (15%) scoren op niveau 0.5F, 40 leerlingen (74%) scoren op 1F niveau en 6 leerlingen (11%) scoren op niveau 2F.
2. Totaal 57 leerlingen. 45 leerlingen (79%) scoren op 1F niveau en 12 leerlingen (21%) scoren op niveau 2F.
3. Totaal 68 leerlingen. 50 leerlingen (74%) scoren op niveau 1F en 18 leerlingen (26%) scoren op niveau 2F.

Conclusie:

- We zien dat een te grote groep leerlingen tijdens toetsmoment 3 nog ver onder het fundamentele niveau zit.
- Dit vraagt om het generen van extra lesaanbod om op dit gebied een verbeteringslag te maken.

Havo

1. Totaal 110 leerlingen. 72 leerlingen (65%) scoren op niveau 1F en 38 leerlingen (35%) scoren op niveau 2F.
2. Totaal 160 leerlingen. 99 leerlingen (62%) scoren op niveau 1F en 61 leerlingen (38%) scoren op niveau 2F.
3. Totaal 150 leerlingen. 53 leerlingen (35%) scoren op niveau 1F en 97 leerlingen (65%) scoren op niveau 2F

Conclusie:

- We zien dat een grote groep leerlingen tijdens toetsmoment 3 nog ver onder het fundamentele niveau zit.
- Dit vraagt om het generen van extra lesaanbod om op dit gebied een verbeter slag te maken.

Vwo

1. Totaal 181 leerlingen. 63 leerlingen (35%) scoren op niveau 1F, 115 leerlingen (64%) scoren op niveau 2F en 3 leerlingen (2%) scoren op niveau 3F.
2. Totaal 143 leerlingen. 34 leerlingen (24%) scoren op niveau 1F, 102 leerlingen (71%) scoren op niveau 2F en 7 leerlingen (5%) scoren op niveau 3F.
3. Totaal 149 leerlingen. 11 leerlingen (7%) scoren op niveau 1F, 119 leerlingen (80%) scoren op niveau 2F en 19 leerlingen (13%) scoren op niveau 3F.

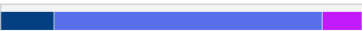
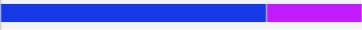
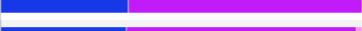
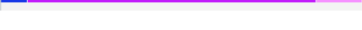
Conclusie:

- We zien dat een grote groep leerlingen voldoende ontwikkelt richting de niveau 2F en 3F en zij tijdens toetsmoment 3 nog ver onder het fundamentele niveau scoren.
- Dit vraagt om het generen van extra lesaanbod om op dit gebied een verbeter slag te maken.

Basisvaardigheden - Taalverzorging - Actueel

Schooljaar 2024/2025

Niveau	Leerjaar	Vestiging	Toetsmoment		Leerlingen	% verbeterd
VMBO (g)t	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0		54	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2		57	-
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3		68	-
HAVO	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0		110	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2		160	-
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3		150	-
VWO	1	Panora Lyceum (Holterweg)	T0		181	-
	2	Panora Lyceum (Holterweg)	T2		143	-
	3	Panora Lyceum (Bizetlaan)	T3		149	-

6. Doelen

- 📌 We hebben van alle leerlingen het taalniveau in beeld.
- 📌 De taalgerichte vaklessen (zowel regulier als TTO) zijn contextrijk, bevatten taalsteun en interactie.
- 📌 Leerlingen genieten ondersteuning en uitdaging tijdens de les. We zien dit terug middels verlengde instructie en differentiatie tijdens de les. Formatief handelen
- 📌 Buiten de les vindt gerichte extra ondersteuning plaats tijdens de Panora-uren (en/of extra lesmomenten). Deze extra ondersteuning wordt geboden met behulp van een adaptief programma waarmee leerlingen op niveau en naar eigen behoeftes kunnen werken.
- 📌 Het vergroten van leesvaardigheid en leesplezier van de leerlingen.
- 📌 We streven ernaar dat de scores van onze leerlingen op de DIA-toetsen overeenkomen met het landelijke gemiddelde.
- 📌 Schoolbreed inzetten van rijke teksten uit het DIA-tekstenlab.
- 📌 Alle vakexperts hebben de mogelijkheid tot professionalisering in analysering van DIA-taal.
- 📌 Afspraken over ondersteuning van leerlingen in en buiten de klas met betrekking tot de basisvaardigheden binnen de verschillende vakgebieden worden opgenomen in de vakwerkplannen.

7. Monitoring

We monitoren de voortgang van onze leerlingen om te kunnen bepalen of ze zich ontwikkelen en of onze interventies het gewenste effect opleveren.

In schooljaar 2024/2025 maken alle leerlingen in periode 1 van het schooljaar de nulmeting van Diataal. In de periode tussen april en juni doen deze leerlingen hun volgmeting. In de volgende schooljaren maken de leerlingen van leerjaar 1 in de startperiode van het schooljaar de nulmeting. Leerjaar 2 en 3 maken de volgende leerjaren steeds de volgmeting.

Aan de hand van de groeijwijzer van Diataal is in één oogopslag zichtbaar hoe het niveau van onze leerlingen zich verhoudt tot de referentieniveaus taal en rekenen. De resultaten zijn inzichtelijk op leerling-, klas- en schoolniveau. De Regisseur Taal analyseert op hoofdlijnen de leerlingpopulatie per vaardigheid per niveau. De mentor maakt per klas een analyse per vaardigheid. Op deze manier brengt de mentor de leerlingen in kaart. Tijdens de leerlingbespreking zullen risicoleerlingen besproken worden en wordt bepaald welke leerling ondersteuning tijdens de les en/of extra ondersteuning buiten de reguliere les nodig heeft. Dit zal worden besproken met ouders tijdens de LOS-gesprekken. Hoe een leerling vervolgens te werk gaat, zal hij opnemen in zijn actieplan (welke in samenspraak met mentor en vakexperts wordt opgesteld).

Ook werken we vanaf schooljaar 2024/2025 met de Monitor de Bibliotheek *op school*. Dit is een instrument dat met behulp van vragenlijsten voor leerlingen, vakexperts en de betrokken leesconsulent het leesklimaat op school in kaart brengt. De resultaten dienen als basis voor het vaststellen van nieuwe leesbevorderingsdoelen. Hiermee willen we ons leesbeleid vaststellen (en in de toekomst waar nodig aanpassen), een doorgaande leeslijn ontwikkelen en de leesresultaten verbeteren.

8. Ondersteuning

Wanneer uit de hierboven (onder kopje 'Monitoring') beschreven procedure blijkt dat leerlingen niet het gewenste taalniveau beheersen, wordt er ondersteuning ingezet. Deze wordt op verschillende manieren aangeboden. Hieronder worden de verschillende onderdelen toegelicht.

Risicoleerlingen

Wanneer een leerling (nog) niet op het streefniveau presteert, kan er zowel ondersteuning in de klas middels verlengde instructie en differentiatie door de vakexpert plaatsvinden, als extra ondersteuning met behulp van een adaptief programma tijdens extra lesmomenten, zoals bijvoorbeeld de Panora-uren. Op deze manier kan de leerling werken aan het verkleinen, al dan niet wegnemen, van de hiaten.

CLIL

Binnen de TTO-lessen is het equivalent van de ontwikkeling van taalvaardigheid het CLIL-onderwijs. De vakexperts TTO worden hierin geschoold. In het TTO-beleid wordt dit verder toegelicht.

NT2

Binnen het Panora Lyceum worden leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben zo goed mogelijk begeleid met als doel de betreffende leerlingen te helpen de taal zo te beheersen, dat zij kunnen functioneren op hun eigen cognitieve niveau. Dit doen we door faciliteiten toe te kennen en/of door de leerlingen extra begeleiding te geven. De complete NT2-ondersteuning wordt beschreven in het Protocol NT2-leerlingen en anderstaligen.

9. Bijlagen

9.1 Bijlage 1: Opvallende resultaten Quickscan

9. Mijn leerlingen maken bij het beantwoorden van toets- of examenvragen zelden leesfouten.

● Helemaal mee eens	0
● Eens	4
● Twijfel	24
● Helemaal oneens	28

10. Mijn leerlingen maken bij het beantwoorden van toets- of examenvragen zelden formuleerfouten.

● Helemaal mee eens	0
● Eens	2
● Twijfel	19
● Helemaal oneens	29
● Weet ik niet	6

15. Als leerlingen een lange of complexe tekst of instructie moeten lezen, zie ik regelmatig leesvermijdend gedrag ontstaan.

● Helemaal mee eens	16
● Eens	34
● Twijfel	1
● Helemaal oneens	5
● Weet ik niet	0

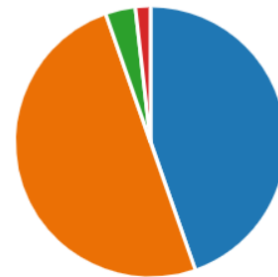
17. Ik besteed in mijn lessen expliciet aandacht aan talige aspecten van mijn vak.

● Helemaal mee eens	22
● Eens	28
● Twijfel	5
● Helemaal oneens	1

27. Ik maak mij zorgen over de taalvaardigheid van de leerlingen

● Helemaal mee eens	25
● Eens	28
● Twijfel	2
● Helemaal oneens	1

31. Ik zie het als mijn taak om ook bij mijn vak (of in mijn werksituatie) de leerlingen voldoende taalvaardig te maken in de taal die nodig is om mee te komen in mijn vak.

● Helemaal mee eens	30
● Eens	24
● Twijfel	2
● Helemaal oneens	0

9.2 Bijlage 2: Doelstellingen

Op lange termijn willen we de volgende doelstellingen behalen:

- 📍 Een niveau in beheersing van leerlingen passend bij het onderwijstype dat zij volgen en de daaraan gekoppelde referentieniveaus.
- 📍 We stralen uit dat we taalgericht vakonderwijs belangrijk vinden.
- 📍 Iedere leerling is taalvaardig genoeg om zich bij het verlaten van de school te kunnen redden in de samenleving en daar een bijdrage aan te kunnen leveren.

Voor het behalen van deze doelen stellen we onderstaande planning en doelstellingen voor:

	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28
Woordenschat	X Klas 1	X Klas 1 en 2	X Klas 1, 2 en 3	X Klas 1, 2, 3 en 4
Lezen/tekstbegrip	X	x	x	x
Schrijven		X	x	x
Mondelinge taalvaardigheid			X	x
Begrippenlijst en taalverzorging (spelling)				X

De vetgedrukte X geeft aan wanneer er schoolbrede afspraken gemaakt worden over dit onderwerp. De kleine x geeft het doorlopen en uitvoeren van deze afspraken aan.

Doelstellingen 2024-2025: woordenschat en lezen/tekstbegrip

- 📍 Professionaliseren van vakexperts in het stimuleren van woordenschatontwikkeling bij leerlingen d.m.v. een training.
- 📍 De opbouw van woordenschatontwikkeling van het eerste tot het laatste leerjaar wordt opgenomen in het vakwerkplan van elke vakgroep.
- 📍 De leerlingen hebben een vakoverstijgend woordenschrift waarin ze moeilijke woorden met hun betekenissen noteren.
- 📍 De leerlingen hebben altijd een leesboek bij zich, zodat lezen normaal wordt als er tijd over is.

- De vakexperts stimuleren de taalvaardigheid van de leerlingen op basis van de drie pijlers van taalgericht vakonderwijs, namelijk context, interactie en taalsteun, met extra aandacht voor woordenschat (schooltaal en vaktaal) en tekstbegrip, zie onderstaande tabel.

Context	
1	De vakexpert expliciteert de kernbegrippen en schrijft ze als aantekening op het bord.
2	De vakexpert stimuleert de verwoording van oplossingen of de uitleg van antwoorden.
3	De vakexpert besteedt expliciet aandacht aan de vakinhoudelijke en vaktaaldoelen.
Interactie	
1	De vakexpert stelt verschillende soorten vragen (beschrijvend, ordenend, verklarend, evaluerend).
2	De vakexpert stelt open vragen en vraagt door.
3	De vakexpert geeft de leerlingen tijd te formuleren en biedt ondersteuning bij formuleringen.
Taalsteun	
1	De vakexpert besteedt aandacht aan moeilijke woorden en de verbanden tussen die woorden.
2	De vakexpert geeft bij taaltaken hulpmiddelen zoals woordwebs, woordenlijst, leestips, schrijfkaders, spreekkaders, voorbeeldformuleringen en vragenlijsten.
3	De vakexpert stimuleert leerlingen door ze om verduidelijking te vragen over mondeling en schriftelijk taalgebruik.

Doelstellingen 2025-26: woordenschat en schrijven

- De vakexperts stimuleren de taalvaardigheid van de leerlingen op basis van de drie pijlers van taalgericht vakonderwijs, namelijk context, interactie en taalsteun, met extra aandacht voor woordenschat (schooltaal en vaktaal) en schrijven. Dit is een voortzetting en uitbreiding van de doelstellingen uit 2024-25.
- Er worden vakoverstijgende afspraken gemaakt over de verschillende producten die leerlingen moeten leveren in klas 1 en 2, waarbij gebruik wordt gemaakt van schoolspecifieke schrijfkaders. Deze schrijfkaders zullen t.z.t. worden opgesteld in samenwerking met de vakgroep Nederlands.
- Er worden afspraken gemaakt over met de hand schrijven als onderdeel van elke les waarbij ook aandacht wordt besteed aan het netjes en overzichtelijk werken.
- Deze punten worden verwerkt in de vakwerkplannen.

Doelstellingen 2026-27: woordenschat en mondelinge taalvaardigheid

- De vakexperts stimuleren de taalvaardigheid van de leerlingen op basis van de drie pijlers van taalgericht vakonderwijs, namelijk context, interactie en taalsteun, met extra aandacht voor woordenschat (schooltaal en vaktaal) en mondelinge taalvaardigheid. Dit is een voortzetting en uitbreiding van de doelstellingen uit vorige jaren.
- Er worden vakoverstijgende afspraken gemaakt over het stimuleren van de denkvaardigheden van de leerling en het verwoorden daarvan.
- Er worden vakoverstijgende afspraken gemaakt over het taalgebruik bij het geven van presentaties.
- Deze punten worden verwerkt in de vakwerkplannen.

Doelstellingen 2027-28: woordenschat en begrippenlijst/taalverzorging

- De vakexperts stimuleren de taalvaardigheid van de leerlingen op basis van de drie pijlers van taalgericht vakonderwijs, namelijk context, interactie en taalsteun, met extra aandacht voor woordenschat (schooltaal en vaktaal). Dit is een voortzetting van de doelstellingen uit vorige jaren.
- Er wordt een schoolspecifieke taalverzorgingskaart opgesteld en alle schriftelijke werken van leerlingen moeten voldoen aan deze standaard. Denk aan juist gebruik van hoofdletters en interpunctie, correcte spelling en het schrijven in volledige zinnen.
- Deze punten worden verwerkt in de vakwerkplannen.

Voorwaarde voor succes is de beschikbaarheid van de vakwerkplannen voor inzage en feedback voor de ontwikkelgroep.

9.3 Bijlage 3: Infographic Taalbeleid

